

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnia huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

V. De Conciliis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Capite, non tanquam Deum.

A D 4. Præsidere Ecclesiæ toti, non extollere se supra Deum.

A D 5. Corrumperet doctrinam de Mediatore, est negare Christum: at corruptant eam Sectarii, non Papa.

A D 6 Miracula facit Deus; non Papa, non homo.

A D 7. At Sectarii dissentient in hoc, quid sit character.

Bul inger vult esse Chrisma: Bibliander, professi nem Fidei Rom: Chyträus, esse instrumentum Papæ factum, vocationem Sacerdotum, statutum veneracionem.

A T Character esse debet **1.** Communis omnibus; **2.** Posse imprimi in quocunque membro: **3.** Ut nemo possit negotiari non habens eum; hæc vero istis non conueniunt.

Cum igitur Papæ non conueniant dictæ **7.** Notæ: Cum etiā Ecclesia toto orbe dispersa errare non possit; & hæc Papam neget esse Antichristum: ergo nec is esse potest. E contra: Omnes hæretici sunt præcursor es Antichristi; Lutherocalvinistæ sunt hæretici: ergo.

I V. DE C O N C I L I I S.

Q V A E S T I O XXVI.

Cuius sit indicere Concilia, & cur?
Pape, an Imperatoris?

LUTHERVS lib. de Concil. Ideo vocantur Concilia Generalia, quia ab Universali omnium Domino Imperatore cogebantur. Molinæus inf. t: Idecirco' Concil. Tr. d. non est recipiendum, quia à Papa, non Imperatore, indictum fuit. Sic & Liber Protestatium, cur non comparuerint in Concilio. Sic quoque

CALVINVS Instit. l. 4. cap. 7. Illyricus Cent. 4. c. 7. Brentius. &c. exatauo suo Nilo, lib. de Primatu Eccl.

Quia, prima Conc. Generalia sic indicta sunt ab imperatoribus. Id quod inductio docet. 1. Nilus quia Leo I. epist. 42. supplicat Theodosio, ut iubeat intra Italiam provinciale conuocari Concilium.

2. MAGDEBURGENSES; quia Liberius concessit, esse in potestate Imper. conuocare Concilia.

3. Molinæus, Quia S. Hier. ait: *Dic, quis Imperator inserit hanc synodum conuocari?*

4. Quia simul cœperunt & est: Imperatores Christiani, & cogi Concilia post annum 300.

A V T O R. Solius est Papæ Roman. Generalem indicere Synodum. I. Quia Concilia non sunt legitima, nisi in Nomine Christi congregata: ut assenit Caluinus Inst. 4. c. 9 §. 1. & 2. Atqui in Nomine Christi congregari, est auctoritate Christi congregari. Patet similibus locis: Ut Matth vlt. In nomine meo demonia eiiciunt. Ioann 5. Ego veni in nomine Patris mei. Matth 7. Nonne in nomine tuo Prophetauimus? Apertissimè Act 4. In qua virtute, aut in quo Nomine hoc fecisti?

D I C I T C A L V I N V S. In nomine Christi congregari esse congregari sic, ut præsideat Christus solus.

A T **1.** Hoc nusquam in Scripturis est. **2.** Nemo id discernere potest, an Christus præsideat; nam omnes pseudo-synodi affirmant ē S. Scriptura se promere omnia, ex se se nihil. **3.** Christus visibilem sui præsentiam ablaturus Ecclesiæ, Petro non Tiberio dixit: *Passa es meas: ac Præsideas quoque; Et tu confirma Fratres tuos.*

Aa 2 II. II.

II. Illius est indicere Concilia Generalia, qui possit omnes per orbem ex officio cogere: Ut Papa, non Imperator potest. Quia maior est orbis Christianus, quam Imperium, &c.

III. Illius est indicere Generalia, sine cuius Autoritate nequeunt celebrari: Atqui Apostolicus Canon est, in Niceno innovatus: *Solius Romani Episcopi est celebrare Concilia.* Vnde Concil. Calcedonense vetuit Dioscorum Alexand. fidei re inter Episcopos; quod absque consensu Papæ coegeret Concilium.

I V. Sic Praxis obtinuit perpetua: Communisque Patrum est Consensus, ac etiam Imperatorum & Imperii.

IMPERATORES olim quædam indixerunt Concilia; sed non absque consensu Pontif. Romanorum. Ob causas. 1. Quia, teste *Isid. l. 1. Etym. c. 10.* primis trecentis annis, ob sequentes persecutions, Christianis omnes conuentus erant interdicti: Vigentibus igitur diu postea legibus iisdem, Imperatores ipsi ad Concilia adiuuabant: 2. Quia cum in urbe aliqua esset Concilium cogenendum, Dominus autem orbis esset Imperator, ideo & huius consensus pro loco requirebatur, proque sumtibus vehiculorum. *Baron. tom. 3. anno 240.* 3. Quia idætatis Papæ nondum erant temporalium potentes; ut potestate ac licentia indigerint Imperatorum. Ex his patet Responsio ad documenta Lutherocalvinistarum. Liberius autem petitab Imperatore fieri; non concessit eogi Concilium.

Conuocari quoque Concilia, minime est de absoluta necessitate unquam; sed ad suauiores regendi modum iuxta

ordinariam Dei prouidentiam. Nam causis cogendi Concilia generalia potest aliter consuli, vt sunt Hæresis, Schisma, Morum corruptio & Abusus.

SOLVNTVR facilè ex his commenta sectariorum.

Q V A E S T I O   XXVII.

Qui ad Concilium sint conuocandi?

LUTHERO-CALVINISTÆ, vt 1. Lutherus libr. de Conciliis part. 2. Carolus Molinaeus de Conc. Trid. non recipiendo. Magdeburg. Cent. 1 l. 2. c. 9. Ex omni genere hominum eruditos debere interessi, esseque Iudices, & habere suffragium decisum.

2. Brentius in Confess. wittenb. c. de Concil. Omnesque Confessionistæ & Calvinistæ aiunt, concilium constare solis verè piis & electis; ed quod hisoli ad Ecclesiam pertineant.

3. Protestantes, libro. Cur non venerint ad Concil. Trid. causas adferunt, 1. Quia à Papa erat indictum. 2. Quia non licet etiam laicis doctis suffragium habere decisum, sed solum Clericis.

SVADENTISTIS. 1. In primo Concilio Act. 15. placuit Apololis, & Senioribus, cum omni Ecclesia. 2. Quia Concil. Generale tota Ecclesiam repræsentat; ergo omne genus fidelium ei interesse licet, & debet. 3. Quia Communis causa communibus votis ac viribus agenda est; at talis est causa fidei in Conciliis: ergo, &c.

AUTOR. Ius suffragii in Conciliis solum habent Prælati: Clerici aut laici docti usus verbi habent in discussione ac disputatione; at non in definitione: Principes sæculares adlunt ut protectores, aut vindices malorum.

1. Quia definire in Conciliis credenda &

da & agenda, est pascere: at hoc est Pastorum: Eph. 4. Posuit alios Pastores & Doctores. Ierem. 3. Dabo vobis Pastores secundum cor meum, & pascent vos scientia & doctrina. Porro tales sunt Episcopi. Act. 10. Attendite vobis, & universo gregi; in quo vos Sp. Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, id est, docere pascua, quæ bona, quæ mala.

2. Quin Melanchthon in Locis c. de numero Sacramentorum, & Calvinus Inst. l. 4 c. 14 §. 20 Ordinationem Pastorum qui dedicatur ad docendum, referunt inter Sacraenta Ecclesiæ. Neque hoc Sacram esse volū cōmune toti Ecclesiæ, sed solum ad id initiatis. Atqui Laici non sunt ordinati Pastores: ergo docere auctoritate Concilii eorum non est.

3. Ita Sancti Patres, & Praxis continua.

4. Quia Ecclesiastica & publica ab Ecclesiasticis & publicis tractanda sunt: at tales sunt Episcopi, non è vulgo Clerici & laici, &c.

R E S P O N S I O. ad Rationes prædictas patet ex dictis.

A D I. Eo in Concilio interfuerunt Apostoli, ad Definiendum: Presbyter, ad consultandum; laici, ad audiendum.

A D II. Comitia generalia Principum totam Rempubl. repræsentat; neque tamen quilibet interesse debent: Ita nec Conciliis.

A D III. Causa fidei ad omnes pertinet; sed non eodem modo nam ad Praelatos, ut ad Doctores; ad cæteros, ut ad discipulos: Ut vincere est exercitus; ducere Ducum; militum pugnate. Vide Bell. l. 1. de Conc. c. 16.

Q V Ä S T I O XXVIII.

Concilia an habeant formam Iudicij,
an Inquisitionis?

LUTHERVS in Assert. art. 29. CALVINVS Inst. 4. c. 9. §. 8. Brentius in Confess. Wirtembergica. Kemnitius in Exam. 4. Seß. Conc. Trid. Concilium est Inquisitio solum: Christus verò solus, eiusque Verbum Scriptum, habet suffragium decisum: Se-peque unum sequendum potius, pro quo stet Scriptura, quam totum Concilium: Ideo licet cuique examinare Concilia, & ea sequi, aut relinquere. Ideo, ait Lutherus art. 115. ex quingentis: Res insana est, Concilia statuere, quid credendum; cum sepe nullus ibi sit, qui diuinum spiritum vel modicum olficerit. Ut contigit in Niceno, ubi statuebant, ne status Ecclesiasticus sit in matrimonio. Ibi iam omnes erant falsi. Unus procedit Papenutius; refutat hoc, quod non esset Christianum. Tunc oportuit Concilium desistere.

A V T O R. Solum Iudices, non Conscriptorii, sunt in Conciliis Episcopi. 1. Sic Scriptura. Vide in Antichristo me op. 2. q. 9. 2. Sic Concilia statuunt tum facto ipso, quod anathema dicunt non obtemperantibus: tum Scripto, nam ita subscribunt: Ego N. definiens subscripsi: Denique contradicentes pro hæreticis sunt habiti: Disputare igitur est quidē doctorum quorumcunque; at suffragari & definire solum Episcoporum. Sectarii verò Hoc querunt, ne quæstiones finiantur, durante circa Scripturam litigio.

D I C O autem narrationem de Papenutio incertam esse; ut ignotam prius scriptoribus. 2. Dein; ille restitit ante definitionem factam, non post; Nec audiri debuit, iuxta Sectarios; quia Scri-

A a 3 ptu

pturam non allegauit. 3. Demum, interdici noluit vñum vxorum ante Sacerdotium aut Professionem duçtarum; sed postea. 4. *Addit.* Idem Concilium can. 3 contrà statuit, quam sentiant Lutherico calvinistæ: scilicet. Nedomi habent Sacerdotes fœminas, nisi matrem, sororem, vel amitam.

Neque Papa tenetur sequi partē maiorem suffragiorum ut Præses: quia est Princeps Concilii absolutus, non Præses solūm; ab illo autem pendet confirmatione decisionum.

Q V A E S T I O X X I X .

*Prefidere Concilio cuius est proprium?
Et quibus conditionibus?*

LUTHERO-CALVINISTÆ contendunt esse Imperatoris solius, aut eius Legati: Ita Magdeburg. Cent. 4. c. 7. Calvinius Inst. 4. c. 7. §. 1. Molinæus, Brentius, &c.

S V A S I O N E S affrunt vanas, apud Bellarminum c. 20.

A U T O R. I. Nullus Papa generalibus orientis Conciliis interfuit per se, sed per Legatos: Et Imperator Episcopos conuocabat præcipiendo; Papam verò inuitabat. Cur? An, quod Caput sequi membra indecens? An, quod Imperator sedem teneret in iis primam; et si non ut Iudeus?

II. Papa iure solus præsidet Conciliis. 1. Quia ipsi dictum, *Pase ovis meas*, ut Pastori Pastorum. 2. Ita praxis habet. Act. 15 Petrus in Concilio primus surgit, loquitur definit omnes. ait S. Hier. sententiam eius sequuntur. Sic in octo generalibus Concil. vñstratum à Papis, apud Bell. l. 1. de Conc. c. 19. Menda-

cia Lutherico-calvinistarum vide in Anti-papista mend. part. 2 q. 3.

I I I. Si quando Imperatores, aliiue seculares appellations, litigique admiserint in causis Ecclesiasticis; nunquam eiusmodi iudicia pro legitimis sunt habita.

I V. Plebi item nunquam in publicis Conciliis aut Disputationibus permisum est iudicium publicum de fidei Quæsitis: Priuatum suum semper cuique liberum fuit. Ex quibus historica patent mendacia Sectariorum.

I I. LUTHERO-CALVINISTÆ requirunt tales Concilii Condiones. I. Ut irritentur Acta Tridentini.

A T, prius legitimo iudicio condemnatur, alio autem Concilio examinatum.

II. Concilium fiat in Germania, ubi lites exortæ sunt.

A T, non fiat ibi, ubi hæretici prævalent.

III. Papa nec indicet Concilium, nec præsit ei.

A T, in possessione huius furis iam fuit ab 1500 annis.

IV. Sententiae ferantur è sola Scriptura, non ex Traditionibus aut Canonibus.

A T, ita nunquam ad finem controuersiarum perueniretur.

V. Decisio fiat iuxta Scripturam, non iuxtapluralitatem suffragiorum.

A T, Scriptura vñrimque prolata controuertitur.

V I. Papa absoluat Prælatos iuramento, quo sunt obstricti ad fidilitatem.

A T, tunc prius deberet legitimè deponi.

VII. Confessionistæ ius habeant & quæac Papistæ decidendi sententias.

A T, reorum est accipere, non ferre
fca.

sententias: se tamen purgandi, suaque probandi facultas eis ter est facta à Concil. Sess. 13. 15 & 18.

VIII. Detur saluus conductus ab Imperatore Personis, ne puniantur; & Causa, ne damnetur, et si defendi nequeat.

AT, Conductus saluus ter oblatus est: cetera sunt ridicula & absurdā postulata.

AVTOR. **CONDITIONES Conciliorum** legitimæ sunt. 1. Ut quatuor, Euocatio sit generalis ad omnes prouincias. 2. Nullus Episcop⁹ verus excludatur, nisi excommunicatus. 3. Ad sint per se, vel alios Patriarchæ quatuor. 4. Saltem ex maiore parte prouinciarum Christianarum ad sint Episcopi.

Q V A E S T I O   XXX.

An Conciliis legitimis, & adprobatis sit infallibilis Autoritas, ut errare non possint?

LUTHERANI & CALVINIANI pernecant.

SVADERE nituntur. I. CALVINVS Institut. l. 4. c. 9. § 3. &c. Scripturas crepat, quibus omnes Pastores, Sacerdotes & Prophetæ arguntur improbitatis, ignorantiae, & erroris.

AT, ait August. de Unit. Eccl. propter quosdam malos reprehenduntur sapientia & boni. Ut Phil. 2. Omnes, quæ suasunt, querunt. Dein: Ecclesia & Synagogæ diuersa est ratio.

II. Errata sunt Conciliorum plura: vt 3. Reg. 22. Concilium 400. Prophetarum Et, Ioann. 9. Iudæorum Concilium præside Caipha. Hæc Calvinus. Lutherus afferit Concilium Apostolorum Act. 15.

AT, ij Prophetæ erant falsi: & Iudei

subordinarant falsos testes Concilio facto tumultuario, non iusto. Plura Belarminus l. 2. c. 8. historica, sycophanticè allata refutat.

AVTOR. I. Conciliorum per magna est diuersitas. Generalia adprobata sunt duodecim: Reprobata octo: Adprobata partim, partim reprobata sex: Nec adprobatum, nec reprobatum unum Pitaniū.

II. De fide est, Concil. gen. confirmata per Papam, errare non posse in fide seu moribus. I. Quia Christus interest iis. Matth. 18. *ubi sunt duo. &c.* Vide Antichristum part. 2. quest.

III. Quia Ecclesia nequit errare: Matth. 16. *Portæ inferi non praual.* &c. Attota formalitas Ecclesiæ est in Prælatis: Quare neque hi itè congregati errare queunt. Accedit, quod repræsentant vniuersam Ecclesiam, proindeque habent consensum eiusdem. Vnde, 3. Reg. 8. coetus Procerum cum Salomonen congregatus dicitur tota Ecclesia Israël. Ita S. Patres.

IV. Quia, Papa non potest errare in fide. Luc. 22. *Rogauit prote.* &c. de hoc a lobi. Ergo nec errare potest Concilium à Pontif. confirmatum.

V. Quia, Episcopi sunt habendi ut Pastores, audiendi ut Magistri, sequendi ut Duces. Luc. 10. *Qui vos audiri.* &c. Heb. 13. *Obedite Präpositis:* Act. 20, Eph. 4. dicuntur Pastores, idè, ut non circumferantur omni vento. Item Doctores, Matth vlt. *Docete omnes gentes.* &c. Item speculatores: Ezech 33. *Speculatorum domini Israël dedi te.* S. Patres vocant Episcopos Speculatores & oculos, & Patres. Hocce cum sequi iubeamur à Deo, si felice-

fellerint, certè in Deum culpa referenda foret. Utque singuli errare possint, non tamen collecti in nomine Christi.

VI. Quia, sic & Patres Hi affirmant
1. Concil. generalis sententiam esse ultimum Ecclesiae iudicium in causa fidei, à quo non datur appellatio: quodque retractari nequit. 2. Esse hereticos, qui Concilio generali non acquiescunt: cò, quod ista errare non possint. 3. Esse diuina decreta ab Conciliis generalibus profecta. 4. Esse moriendum potius, quam ab iis abeundum. Docet ista testimoniis Bell. l. 2. c. 3.

VII. Quia nî foret infallibilis Conciliis veritas, 1. Nullum foret in Ecclesia firmum iudicium, quo finiretur controversia, vnitatisq; seruaretur. 2. Potest reuocari in dubium damnatae heres. 3. Nulla esset certitudo de libris S. Scripturæ. 4. Nullo digna forent honore, & intolerabilem continerent errorē; quia proponere quid credēdum possent, quod nunquam in Symbolo fuisset. Quæ omnia de Confirmatis capienda sunt Conciliis. Nam generalia non confirmata errarunt plura: Etonnia ante confirmationem Papæ errare queunt, nisi Papæ sequantur infallibilitatem.

Q V Ä S T I O   XXXI.

Maior ne sit autoritas Conciliij, quam Scriptura?

V THERANI quam infanda in nos confingant,
In Antipapista Mendace part. 1. retulimus. Lutheri vox est libri de Ecclesia. Papa S. Scripturam in cœno & putuisse sepeliri. Et de Hinnam Christianam pene integrum delectus. Vide etiam in Antipapista part. 2. q. 3. Vociferantur omnes, Scripturam à nobis subici Concilii.

C A L V I N V S Institut. l. 4. c. 9. §. 14. alt.
Subiicere cum in modum Dei Oracula hominum censura, ut ideo rata sint, quia placuerint hominibus; blasphemia est, indigna qua commemoretur.

A V T O R. Magnum & multiplex discrimen est Scripturæ ab Conciliis.

I. Scriptura est immediate à Deo revelata, sic vt. 2. Pet. 1. Spiritu S. inspirante locuti sunt Sancti Dic: Etsi quidam Scripserunt, quæ viderunt, vt Matthæus & Ioannes: alii quæ audierunt, vt Marcus & Lucas; Sicut, ait, tradiderunt nobis, qui ab initio ipsi id runt. Concilia autem non scribunt revelationes; sed 2. Tim. 3. Omnis Scriptura diuinus inspirata solum declaratur ab eis vel quoad sensum, vel quoad ipsam Scripturam, quæ sit canonica, quæ non.

II. Scriptores sine labore scripserūt, aut prophetarunt: at Concilia discutunt summa cum diligentia: patet A. Etorum 15.

III. In S. Scriptura nullus inesse potest error: At Concilia possunt in iudiciis morum, & particularibus errare.

IV. In S. Scriptura tam Verba, quam sententiæ pertinent ad fidem: at in Conciliis solum decreta de fide; non disputationes, & rationes.

V. Scripturæ non eget approbatione Papæ, vt sit autentica; sed tantum tenuis innoscet Autoritas: at Concilia confirmari oportet, vt rata sint.

Q V Ä S T I O   XXXII.

Papa, an Conciliij sit posterior Autoritas?

V THERANI & CALVINISTÆ Conciliis Papam subiiciunt: voluntque tantum suæ esse Ecclesiarum Præfulem; aut, ad summum,

num, Patriarcham Occidentis: minimè verò Caput totius Ecclesiæ. Huc vtuntur autoritate orthodoxorum antepontentium Concilium Papæ.

A V T O R. I. Papa Caput est & singularium omnium, & universalis Ecclesiæ, à Christo immediatè constitutus. 1. Sic Scriptura. Matth. 16. *Tu es Petrus. &c.* Ioann. vlt. *Pasce oves. &c.* 2. Sic Concilia. Et Chalcedonense, omnium maximum, in epistola talem agnoscit Leonem. Et Constantienie damnauit ne-gantem id Hussium.

3. Ratio enīcet. 1. Papa est unum Caput; ergo unus Corporis: at singulæ Ecclesiæ scorsum non sunt unum Corpus: ergo Papa est Caput universalis Ecclesiæ. 2. Papa est immediatus Vicarius Christi: nam in Constantiensi Concil. Sess. 8. damnatur Wiceliff id negans: ergo rāest Ecclesiæ visibiliter Papa; cui inuicibiliter Christus præsidet.

II. Summa Potestas Ecclesiastica nō est in Ecclesia, vel Concilio, remoto Papa seu formaliter, siue suppletiuè. 1. Non formaliter: quia Ecclesia est Monarchia; iuxta Ps. 2. *Postula à me gentes. &c.* Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Ieron. Luc. 1. *Regni eius non erit finis.* Et Ioa. 18. *Regnum meum non est de hoc mundo.* Regnum igitur Ecclesiæ ab uno regitur. 2. Non suppletiuè: nam in regnis humanis, ubi potestas Regi datur à populo, eadem est in populo radicaliter & suppletiuè: at in regno Christi, quod est Ecclesia à Christo collecta; iuxta Apoc. 5. *Fecisti nos Deo nostro regnum;* potestas est immediatè tantum à Christo. Hinc comparatur Ecclesia familiæ, Matth. 24. Hebr. 3. Et sponsæ, Eph. 4. 5. Et Corpori, Ioh. 10.

Et Potestas ea Petro data est immediate, non Apostoli: Ergo neque Concilio generali sine Papa.

Vnde Concilia agent confirmatione Papæ quam & petierunt. Quia ea sine Papa errare possunt etiam in decretis fideli, cum Papa non possunt.

II. 1. Papa simpliciter & absolutè est supra totam Ecclesiam, & Concilium; sic, vt in terris nullum supra se iudicium agnoscat. 1. Quia quæ Christo Capiti in Scripturis nomina tribuuntur, conueniunt & Papæ. Vt, *Luc. 12. Paterfamilias: Pastor, Iohann. 10.* Et *Eph. 4. Caput: Eph. 5. Vir & Spóna.* 2. Quia sic Concilia consentiunt apud *Bell. 1. 2. c. 17.*

IV. Papa etiam nec committere potest supra se iudicium coactuum; sed solum discretuum, vt Arbitro, non vt Iudici, cuius parendum sententiæ sit. 1. Quia Potestas Papæ supra omnes est dilectione: at in hoc dispensare nequit homo. Hinc iudicium de Papa soli Deo est reseruatum, nec alteri committi potest.

VI. DE ECCLESIA.

Q V A E S T I O   X X I I .

An soli Perfecti sint in Ecclesia?

A NABAPTISTAE sit Calvinus *Instit. l. 4. c. 1. §. 13.* volunt cum Pelagianis, solos Perfectos efficere Ecclesiam, omni peccato carentium. 2. CONFESSIO Augustana art. 21. vult, Ecclesiam esse Sanctorum congregationem, qui vere credunt, & obediunt Deo. Et hanc internam est Ecclesiam: Externam vero esse bonorum & malorum in una fide & vsu Sacramentorum conuenientiam.

3. CALVINVS *Instit. l. 4. c. 1. §. 2.* docet idem: Simulque solos prædestinatos, id est,

Bb   verē